

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД  
«ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»  
МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
КАФЕДРА ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ  
Декан факультету  
Соціальної педагогіки та психології  
О.В. Пономаренко  
\_\_\_\_\_  
(підпис)  
«\_\_\_\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**  
**Методика викладання психології в школі**

напрямок підготовки: 6.030102 – психологія  
факультет: соціальної педагогіки та психології

2015-2016 навчальний рік

Робоча програма «**Методика викладання психології в школі**» для студентів за напрямом підготовки 6.030102 – «Психологія».

“10” вересня, 2015 року – 9 с.

Розробник: Губа Наталія Олександрівна, доцент кафедри практичної психології, к. психол. н., доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри практичної психології  
Протокол від “26” серпня 2015 року № 1

Завідувач кафедри \_\_\_\_\_ Н.О.Губа  
“26” серпня 2015 року

Схвалено науково-методичною радою факультету соціальної педагогіки та психології  
Протокол від “31” серпня 2015 року № 1

Голова \_\_\_\_\_ Є.М.Калюжна

## 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки/спеціальність, рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень)	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2,3	Галузь знань 0301 - «Соціально-політичні науки»	Нормативна (за вибором)	
Змістових модулів – 2	Напрямок підготовки: 6.030102 - «Психологія»	<b>Рік підготовки:</b>	
Загальна кількість годин – 81		4-й	4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,5 самостійної роботи студента – 2	Рівень вищої освіти: бакалаврський	<b>Лекції</b>	
		12 год.	4 год.
		<b>Практичні, семінарські</b>	
		10 год.	2 год.
		<b>Лабораторні</b>	
		0 год.	0 год.
		<b>Самостійна робота</b>	
59 год.	75 год.		
<b>Вид контролю:</b>			
екзамен			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:  
для денної форми навчання – 1:2  
для заочної форми навчання – 1:12

## 2. Мета та завдання навчальної дисципліни

**Мета курсу** засвоєння студентами–бакалаврами знань, умінь та навичок викладання психології в середньому навчальному закладі

**Завдання:**

1) ознайомитися з сутністю та особливостями викладацької діяльності у середніх навчальних закладах

2) отримати данні щодо специфіки викладання психології на початковому, середньому та старшому рівні шкільної системи освіти

3) оволодіти основними методами викладання психології в середньому навчальному закладі та вміти використовувати їх на практиці

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

**Знати:** специфіку психологічного знання, особливості його засвоєння, історії викладання психології у середніх навчальних закладах, специфіки курсу викладання психології у школах США та Європи, основних типів програм навчання психології в школі, навчального та виховного процесу в школі, цілей та принципів навчання психології на різних етапах шкільної освіти, форм організації учбових занять з психології в школі, методів викладання з психології в школі, видів учбових робіт з психології в школі.

**Вміти:** відбирати зміст курсу викладання психології в школі, постановка учбових цілей, розробляти робочу програму курсу викладання психології в школі, підготовка шкільного тематичного плану занять, планування учбових занять та самостійної роботи учнів. Розробка формату проведення курсу психології в школі. Розробка формату проведення курсу психології в школі. Розробка системи критеріїв оцінки ЗВН учнів з психологічної дисципліни. Підбір та варіювання методами викладання психології в школі. Складання опитувального листа для оцінки курсу психології в школі.

**Міждисциплінарні зв'язки.** Передумовами успішного оволодіння «Методикою викладання психології в школі» є яка започаткує цей курс вивчення таких навчальних дисциплін, як «Педагогіка», «Педагогічна психологія», «Психологія праці», «Вікова психологія».

## 3. Програма навчальної дисципліни

**Змістовий модуль I. Історія викладання психології. Організаційні принципи викладання психології в школі.**

Тема 1. Зміст психологічної освіти.

Тема 2. Історія викладання психології в середній школі.

Тема 3. Специфіка навчання психології в середніх навчальних закладах.

Тема 4. Нормативно-правове забезпечення, цілі й принципи навчання психології.

**Змістовий модуль II. Методологічна та професійна підготовка викладача психології в школі.**

Тема 1. Види та організація учбових занять з психології в школі та методи навчання психології.

Тема 2. Перевірка та оцінка знань з психології.

Тема 3. Розробка навчального курсу з психології в школі.

Тема 4. Професійна підготовка та діяльність викладача психології в школі.

#### 4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	с/п	лаб	інд	с.р.		л	с/п	лаб	інд	с.р.	
<b>Змістовий модуль 1.</b>													
<b>Історія викладання психології. Організаційні принципи викладання психології в школі.</b>													
<b>Тема 1.</b> Зміст психологічної освіти	10	2	-	-	-	8	12	2	-	-	-	10	
<b>Тема 2.</b> Історія викладання психології у середній школі	12	2	2	-	-	8	12	-	2	-	-	10	
<b>Тема 3.</b> Специфіка навчання психології в середніх навчальних закладах	12	2	2	-	-	8	10	-	-	-	-	10	
<b>Тема 4.</b> Нормативно-правове забезпечення, цілі й принципи навчання психології	10	-	2	-	-	8	10	-	-	-	-	10	
Разом за змістовим модулем 1	44	6	6	-	-	32	44	2	2	-	-	40	
<b>Змістовий модуль 2.</b>													
<b>Методологічна та професійна підготовка викладача психології в школі</b>													
<b>Тема 1.</b> Види та організація учбових занять з психології в школі та методи навчання психології	12	2	2	-	-	8	12	2	-	-	-	10	
<b>Тема 2.</b> Перевірка та оцінка знань з психології	9	2	-	-	-	7	10	-	-	-	-	10	
<b>Тема 3.</b> Розробка навчального курсу з психології в школі	8	2	-	-	-	6	8	-	-	-	-	8	
<b>Тема 4.</b> Професійна підготовка та діяльність викладача психології в школі	8	-	2	-	-	6	7	-	-	-	-	7	
Разом за змістовим модулем 2	37	6	4	-	-	27	37	2	-	-	-	35	
<b>Усього годин</b>	<b>81</b>	<b>12</b>	<b>10</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>59</b>	<b>81</b>	<b>4</b>	<b>2</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>75</b>	

### 5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Зміст психологічної освіти	2
2	Історія викладання психології у середній школі	2
3	Специфіка навчання психології в навчальних закладах	2
4	Нормативно-правове забезпечення, цілі й принципи навчання психології	-
5	Види та організація учбових занять з психології в школі та методи навчання психології	2
6	Перевірка та оцінка знань з психології	2
7	Розробка навчального курсу з психології в школі	2
8	Професійна підготовка та діяльність викладача психології в школі	-
Разом		12

### 6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Зміст психологічної освіти	2
2	Історія викладання психології у середній школі	2
3	Специфіка навчання психології в навчальних закладах	2
4	Нормативно-правове забезпечення, цілі й принципи навчання психології	2
5	Види та організація учбових занять з психології в школі та методи навчання психології	2
6	Перевірка та оцінка знань з психології	4
7	Розробка навчального курсу з психології в школі	2
8	Професійна підготовка та діяльність викладача психології в школі	2
Разом		10

### 7. Теми лабораторних занять (не передбачено навчальним планом)

### 8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до заняття за темою «Історія викладання психології в середній школі»	8
2	Підготовка до заняття за темою «Нормативно-правове забезпечення, цілі й принципи навчання психології»	8
3	Підготовка до заняття за темою «Види та організація учбових занять з психології в школі та методи навчання психології»	8
4	Підготовка до заняття за темою «Специфіка навчання психології в навчальних закладах»	8
5	Підготовка до заняття за темою «Види та організація учбових занять з психології в школі та методи навчання психології»	8
6	Підготовка до заняття за темою «Види та організація учбових занять з психології в школі та методи навчання психології»	7
7	Скласти план-конспект з предметно-орієнтованого уроку та особистісно-орієнтованого уроку	6
8	Провести позакласну роботу після перевірку конспектів з предметно-орієнтованого уроку та особистісно-орієнтованого уроку	6
Разом		59

## **Індивідуальні завдання**

Складання презентації за допомогою програми **Power Point Presentation** за 1 з обраних лекційних тем:

1. Зміст психологічної освіти
2. Історія викладання психології в середній школі
3. Специфіка навчання психології в середніх навчальних закладах
4. Нормативно-правове забезпечення, цілі й принципи навчання психології
5. Види та організація учбових занять з психології в школі та методи навчання психології
6. Перевірка та оцінка знань з психології
7. Розробка навчального курсу з психології в школі
8. Професійна підготовка та діяльність викладача психології в школі

## **9. Методи навчання**

В процесі навчання поряд з традиційними методами широко використовуються психологічний тренінг, комп'ютерні технології, проблемне навчання, ділові та рольові ігри.

При читанні лекційного курсу рекомендується використовувати описові, пояснювальні і проблемні лекції. Вибір виду лекції залежить від її теми, змісту, співвідношення різних видів і рівнів пізнавальної діяльності студентів.

Програма дисципліни передбачає 7 семінарських (практичних) занять.

Семінарські заняття включають у себе елементи практичного заняття (рішення проблемних завдань дослідницького характеру).

Рекомендується використовувати різні види семінарів:

- семінар - конференція;
- семінар - ділова гра;
- семінар - дискусія, проблемний семінар;
- питання - відповідна форма використовується для узагальнення вивченого матеріалу;
- розгорнута бесіда, у ході якої студентам надається право висловлювати власну думку, виступати з підготовленими повідомленнями, але дотримуватися прийнятого плану.

При побудові плану семінарських занять необхідно прагнути до того, щоб дати можливість студентам більш повно розкрити теоретичні положення лекційного курсу, навчитися самостійно працювати з науковою літературою, ознайомитися з формами, методами організації діяльності педагога-психолога в освітніх установах. До кожного семінару вказується література.

У програмі передбачені як аудиторні заняття, так і самостійна робота студентів по засвоєнню теоретико-практичних знань і умінь в рамках навчальної дисципліни. Передбачається, що на аудиторних заняттях викладач дає рекомендації щодо ефективної організації самостійної роботи студентів і форм її звітів.

Також програмою передбачено виконання студентом творчого, індивідуального завдання, спрямованого на перевірку засвоєних ним у період оволодіння дисципліною знань, умінь, навичок, а також на самостійний, творчий пошук студента.

## **10. Методи контролю**

Поточний контроль

Завдання поточного контролю зводяться до того, щоб:

- 1) виявити обсяг, глибину і якість сприйняття (засвоєння) матеріалу, що вивчається;
- 2) визначити недоліки у знаннях і намітити шляхи їх усунення;
- 3) виявити ступінь відповідальності студентів і ставлення їх до роботи, встановивши причини, які перешкоджають їх роботі;
- 4) виявити рівень опанування навиків самостійної роботи і намітити шляхи і засоби їх розвитку;
- 5) стимулювати інтерес студентів до предмета і їх активність у пізнавальній діяльності.

Головне завдання поточного контролю допомогти студентам організувати свою роботу, навчитись самостійно, відповідально і систематично вивчати усі навчальні предмети. Разом з тим поточний контроль є показником роботи і педагогічного колективу. Звісно, що студенти у семестрі вивчають одночасно до десяти предметів, і не усі викладачі ставлять до них однакові вимоги. Нерідко деякі викладачі ставлять дещо підвищені вимоги, і студенти змушені весь семестр займатись тільки одним предметом коштом інших. У цьому разі показники поточної успішності можуть бути сигналом про серйозні порушення навчального процесу.

Рубіжний (тематичний, модульний, блоковий) контроль знань є показником якості вивчення окремих розділів, тем і пов'язаних з цим пізнавальних, методичних, психологічних і організаційних якостей студентів. Його завдання сигналізувати про стан процесу навчання студентів для вжиття педагогічних заходів щодо оптимального його регулювання. Якщо поточний контроль проводиться лише з метою діагностики першого рівня засвоєння, тобто рівня загального орієнтування у предметі, то рубіжний контроль дає можливість перевірити засвоєння отриманих знань через більш довгочасний період і охоплює більш значні за обсягом розділи курсу. Відповідно змінюється методика контролю, від студентів можна вимагати самостійної конструктивної діяльності, а також виявити взаємозв'язки з іншими розділами курсу.

Підсумковий контроль:

Семестровий іспит - форма підсумкового контролю, що спрямована на перевірку засвоєння теоретичного та практичного матеріалу.

## 11. Критерії оцінювання та система накопичення балів.

### Розподіл балів, які отримують студенти.

#### Шкала оцінювання

Поточне тестування та самостійна робота			Екзамен	Сума
Модульна атестація	Модульна атестація		20	100
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2			
40	40			

#### Шкала оцінювання: національна та ECTS

ЗА ШКАЛОЮ ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

## 12. Методичне забезпечення

1. НМКД СЕЗН ЗНУ (презентаційний курс лекцій, методичні рекомендації до семінарських занять та самостійного вивчення дисципліни, тестові контрольні завдання).
2. Мультимедійне обладнання та електронний варіант навчальних посібників.

## 13. Рекомендована література

### Основна

1. Бадмаев Б. Ц. Методика преподавания психологии. — М.: Владос, 1999.
2. Гинецинский В. И. Введение в методику преподавания психологии: Курс лекций. — Л.: ЛГУ, 1983.
3. Карандашев В. Н. Методика преподавания психологии: Учебное пособие. — СПб.: Питер, 2005. — 250 с
4. Климов Е. А. Психология: Учебник для средней школы. — М.: Культура и спорт, ЮНИТИ, 1997.
5. Ляудис В. Я. Методика преподавания психологии. — М.: Изд-во МГУ, 1989.
6. Махмутов М. И. Современный урок. — 2-е изд. — М., 1985.
7. Педагогика: Учебник для студентов педагогических вузов и педагогических колледжей / Под ред. П. И. Пидкасистого. — М.: Педагогическое общество России, 2002. - 608 с.
8. Попова М. В. Психология как учебный предмет в школе: Учебное методическое пособие. - М.: ВЛАДОС, 2000. - 288 с.
9. Хуторской А. В. Современная дидактика: Учебник для вузов. — СПб.: Питер, 2001. - 544 с.

### Додаткова

1. Володарская И. А., Лизунова Н. М. Система подготовки психологов в США // Вестник МГУ. Сер. 14, Психология. - 1989. - № 3. - С. 50-62.
2. Герасимова С. В. Роль факультатива по психологии для старшеклассников // Вопросы психологии. — 1987. - №4. — С. 88-92.
3. Голуб Б. А. Основы общей дидактики: Учебное пособие для студ. педвузов. — М.: ВЛАДОС, 1999. - 96 с.
4. Гуревич П. С. Человек: Учебное пособие для 9 классов общеобразовательных учебных заведений. — М.: Дрофа, 1995. — 336 с.
5. Забродин Ю. М., Попова М. В. Психология в школе: Учебно-методическое пособие для учителя: Экспериментальный учебный курс для подростков. — М., 1994. — 264 с.
6. Колмогорова Л. С. Становление психологической культуры школьника // Вопросы психологии. - 1999. - № 1. - С. 83-91.
7. Коломинский Я. Л. Человек: психология: Книга для учащихся старших классов. — 2-е изд. — М.: Просвещение, 1986. — 223 с.
8. Немов Р. С. Психология: Пособие для учащихся: 10-11 классов — М.: Просвещение, 1995. - 239 с.
9. Никольская И., Бардиер Г. Уроки психологии в начальной школе: из опыта работы. — СПб.; Рига: Эксперимент, 1997. — 86 с.
10. Онучин А. Н. Возможности комплексного подхода к преподаванию психологии в средней школе // Развивающаяся психология — основа гуманизации образования: Материалы I всероссийской научно-методической конференции 19-21 марта 1988 г. / Под ред. В. Я. Ляудис, Н. Н. Корж. - М.: РПО, 1998. - С. 170-171.
11. Рыбников Н. А. Преподавание психологии в средней школе // Советская педагогика. - 1940.-№ 8.-С. 91-99.
12. Самарин Ю. А. Очерки по методике преподавания психологии в средней школе / Под ред. М. В. Соколова. - М.: Изд-во АПН РСФСР, 1950. - 187 с.



13. Серебрякова И. В. Перспективы построения курса психологии в школе // Развивающаяся психология — основа гуманизации образования: Материалы I Всероссийской научно-методической конференции 19-21 марта 1988 г. / Под ред. В. Я. Ляудис, Н. Н. Корж. - М.: РПО, 1998. - С. 208-209.

#### **14. Інформаційні ресурси**

1. [1. http://psyvsem.at.ua/publ/testy/metodika\\_quototnoshenie\\_rebenka\\_k\\_obucheniju\\_v\\_shkolequot/2-1-0-18](http://psyvsem.at.ua/publ/testy/metodika_quototnoshenie_rebenka_k_obucheniju_v_shkolequot/2-1-0-18)
2. [2. http://www.gumer.info/bibliotek\\_Buks/Psihol/nemov3/02.php](http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Psihol/nemov3/02.php)
3. [3. http://psy.1september.ru/article.php?ID=200301308](http://psy.1september.ru/article.php?ID=200301308)
4. [4. http://genbol.narod2.ru/metodika\\_prepodavaniya\\_psihologii/](http://genbol.narod2.ru/metodika_prepodavaniya_psihologii/)
5. [5. http://www.pedlib.ru/Books/3/0471/](http://www.pedlib.ru/Books/3/0471/)
6. [6. http://onu.edu.ua/uk/structure/institutes/imem/imem\\_zaoch/psych/course6/vikladpsy](http://onu.edu.ua/uk/structure/institutes/imem/imem_zaoch/psych/course6/vikladpsy)
7. [7. http://flogiston.ru/library](http://flogiston.ru/library)
8. [8. http://psyperm.narod.ru/K7\\_6.htm](http://psyperm.narod.ru/K7_6.htm)
9. [9. http://magazine.mospsy.ru/](http://magazine.mospsy.ru/)
10. [10. http://www.koob.ru/practic\\_psychology/](http://www.koob.ru/practic_psychology/)
11. [11. http://www.iqlib.ru/search/result.visp](http://www.iqlib.ru/search/result.visp)
12. [12. http://azps.ru/handbook/](http://azps.ru/handbook/)